

SADRŽAJ

Popis slika	ix
Popis tablica	xii
Predgovor	xiii
Zahvale	xix
1. REALNOST GRUPA	1
Definicija	2
Odnos pojedinca i grupe	4
Kontinuum interpersonalno – grupno	6
Pojavljivanje kolektivnog ponašanja:	
Gomila kao grupa	11
Deindividualizacija i ponašanje u grupama	12
Kolektivno ponašanje iz međugrupne perspektive	17
2. ELEMENTARNI PROCESI U GRUPAMA	23
Postajanje članom grupe	24
Prethodno upoznavanje grupa	25
Mijenjanje predodžbe o sebi	28
Uvođenje u grupu	30
Međuzavisnost i proces grupiranja	35
Međuzavisnost sudbina	35
Međuzavisnost u zadatku	37
Izvođenje zadatka i održavanje odnosa	40
Analiza procesa interakcije	41
Grupna kohezija	45
Što je kohezija?	45
Porijeklo kohezije	47
Posljedice kohezije	53

Stjecanje i razvoj grupnih normi	56
Individualne i socijalne funkcije normi	59
Varijacije u normama	61
3. STRUKTURALNI ASPEKTI GRUPA	67
Diferencijacija uloga	69
Statusna diferencijacija	73
Samoprocjena pomoću socijalnih usporedbi	77
Teorija socijalnih usporedbi	77
S kim se usporediti: s boljima ili lošijima od sebe?	81
Socijalno uspoređivanje i učinak	85
Kratka evaluacija teorije socijalnih usporedbi	86
Vodstvo	91
Vođe: tipovi ličnosti ili proizvodi situacije?	92
Ponašanje vođa	94
Interakcija vođina stila i situacije	99
Vođenje kao proces	112
Komunikacijske mreže	117
4. SOCIJALNI UTJECAJ U GRUPAMA	123
Moć većine	125
Rasprostranjenost konformizma	126
Zašto se ljudi konformiraju?	131
Biti devijantan	140
Utjecaj manjine	144
Socijalna kategorizacija i utjecaj manjine	150
Dva procesa utjecaja ili jedan?	153
5. USPOREDBA POJEDINACA I GRUPA	167

Grupna produktivnost	169
Da li prisutnost drugih pomaže ili škodi izvedbi?	169
Jesu li dvije glave uspješnije od jedne?	173
Potencijalna i stvarna produktivnost: tumačenja grupnog deficita	177
Dvije glave doista mogu biti uspješnije od jedne: koristi od rada u grupama	184
Grupno donošenje odluka	194
Modeliranje grupnih odluka: teorija shema socijalnog odlučivanja	194
Po čemu se odluke pojedinaca i grupa razlikuju?	198
Objašnjenja grupne polarizacije	201
<i>Polarizacija pomoću uspoređivanja</i>	201
<i>Polarizacija pomoću persuazije</i>	203
<i>Polarizacija kao međugrupna diferencijacija</i>	210
<i>Zaključna zapažanja o grupnoj polarizaciji</i>	212
Kvaliteta procesa odlučivanja	213
 6. MEĐUGRUPNI SUKOB I SURADNJA	 225
Deprivacija i nezadovoljstvo	227
Frustracija, predrasude i međugrupna agresija	227
Relativna deprivacija i socijalni nemir	233
Međugrupno ponašanje i stvarni grupni interesi	245
Sukobljeni ciljevi i međugrupno natjecanje	246
Nadređeni ciljevi i međugrupna suradnja	252
Teorija realističnog grupnog sukoba: procjena	258
 7. RAZMIŠLJANJE O GRUPAMA	 263
Socijalna kategorizacija: Kamen temeljac međugrupnog ponašanja	265
Faktori koji utječu na korištenje kategorija	268
<i>Primjerenost kategorija</i>	270
<i>Dostupnost kategorija</i>	272

Socijalna kategorizacija kod djece	277
Neke posljedice socijalne kategorizacije	280
<i>Pripadnost grupi i međugrupna</i>	
<i>diskriminacija</i>	281
<i>Percipirana unutargrupna homogenost</i>	285
Stereotipi: 'Slike u našim glavama'	290
Stereotipi kao legitimirajuća vjerovanja	292
Stereotipi kao očekivanja	295
Stereotipi kao samoispunjujuća proročanstva	302
8. SOCIJALNI IDENTITET I MEĐUGRUPNI ODNOSI	309
Socijalni identitet i međugrupni sukob	311
Teorija socijalnog identiteta	311
Težnja prema grupnoj distinktivnosti	315
Reakcije na statusnu nejednakost	322
Priroda i posljedice socijalne identifikacije: neka daljnja pitanja	334
<i>Samopoštovanje i međugrupna diskriminacija</i>	334
<i>Identifikacija s grupom i pristranost prema</i> <i>vlastitoj grupi</i>	337
<i>Raznolikost grupa</i>	339
Socijalni identitet i međugrupna harmonija	342
Smanjivanje predrasuda putem međugrupnog kontakta	342
Međusobno prekrivanje grupnih pripadnosti	345
Mijenjanje salijentnosti grupnih identiteta	347
Asimilacija ili pluralizam identiteta	354
Nekoliko riječi na kraju	358
Literatura	361
Kazalo autora	411
Kazalo pojmova	419

SLIKE

Slika 1.1	Agresija kao posljedica deindividualizacije i situacijskih normi	16
Slika 2.1	Efekti težine inicijacije na privlačnost grupe	34
Slika 2.2	Kodne kategorije u analizi procesa interakcije i njihovi glavni odnosi	43
Slika 2.3	Grupna kohezija nakon pobjede i poraza	52
Slika 2.4	Grupni učinak ovisi i o koheziji i o grupnim normama	55
Slika 3.1	Promjene u važnosti socijalnih i temporalnih usporedbi u funkciji dobi	88
Slika 3.2	Efekti kognitivne distrakcije na izlaganje osobi koja je neprimjerena za uspoređivanje	91
Slika 3.3	Optimalni stavovi i ponašanje vođe s obzirom na različite situacije grupne izvedbe zadatka	103
Slika 3.4	Primjena modela Vrooma i Yettona na hipotetičko odlučivanje o načinu povećanja sindikalnog sudjelovanja	110
Slika 3.5	Neke jednostavne komunikacijske mreže	118
Slika 4.1	Veličina grupe i konformizam	129
Slika 4.2	Grupni pritisak i poslušnost	132
Slika 4.3	Broj poruka (po osobi) upućenih 'devijantu', 'priklanjajućem' i 'uklopljenom' u Schachterovu (1951) eksperimentu	142
Slika 4.4	Neposredni i naknadni utjecaj većine/manjine iz vlastite i druge grupe	152
Slika 4.5	Privatna i javna promjena stava kao reakcija na utjecaj većine i manjine	155
Slika 4.6	Promjene u boji paslike izazvane bojama na koje je asociirao Lenjinov portret	158
Slika 4.7	Tipična negativno akcelerirana krivulja odnosa između dviju varijabli	163

Slika 5.1	Koordinacijski i motivacijski gubici kod grupnog potezanja konopa	182
Slika 5.2	Socijalna kompenzacija kod važnih zadataka kad se izvode s partnerom 'niskih sposobnosti'	188
Slika 5.3	Prosječna razlika u promjeni produktivnosti ovisno o prisutnosti druge grupe i nošenju grupne odore	191
Slika 5.4	Socijalno uprezanje i zabušavanje u kolektivističkim i individualističkim društvima	193
Slika 5.5	Prosječni pomak mišljenja ovisno o proporciji saslušanih argumenata za riskiranje	205
Slika 5.6	Međugrupni efekti na polarizaciju stava	211
Slika 5.7	Efekti uvježbavanja na korištenje informacija u grupama	221
Slika 6.1	Dvostruka depriviranost i kolektivna akcija	239
Slika 6.2	Pristranost prema vlastitoj grupi u prosudbama nakon međugrupnog natjecanja: pogreške u procjenama učinka koje su dali pobjednici i gubitnici	249
Slika 6.3	Reakcije na uspjeh i neuspjeh u kooperativnom zadatku s prethodnim iskustvom suradnje, natjecanja ili nezavisnosti	255
Slika 7.1	Efekti usmjeravanja pomoću subliminalnih kategorija na socijalne prosudbe	275
Slika 7.2	Percipirani unutargrupni varijabilitet u situacijama s većinom i manjinom	289
Slika 7.3	Grupni stereotipi izvedeni iz profesionalnih uloga	295
Slika 7.4	Selektivno dosjećanje informacija o vlastitoj i drugoj grupi	300
Slika 7.5	Hostilnost opažača i ciljne osobe nakon subliminalnog usmjeravanja opažača pomoću lica crnaca i bijelaca	304
Slika 8.1	Spolna segregacija u igri djece	321

Slika 8.2	Utjecaj statusne pozicije grupe na pristranost prema vlastitoj grupi i zadovoljstvo vlastitom grupom	325
Slika 8.3	Reakcija podređene grupe na nelegitiman status, nestabilnost i propusnost grupnih granica	331
Slika 8.4	Odnos između identifikacije s grupom i pristranosti prema vlastitoj grupi ovisno o različitim socijalnim orijentacijama	339
Slika 8.5	Efekt svrstavanja u kategorije koje se međusobno prekrivaju prema modelu jasne diferencijacije	346
Slika 8.6	Pozitivni nacionalni stereotipi nakon različitih oblika kontakta s pripadnikom druge grupe	353

TABLICE

Tablica 2.1	Grupna izvedba i grupni procesi pod različitim oblicima međuzavisnosti	39
Tablica 4.1	Prosječni broj pogreški pod socijalnim utjecajem u eksperimentu Deutscha i Gerarda (1955)	137
Tablica 4.2	Konformizam i originalnost kao odgovor na utjecaj većine i manjine	161
Tablica 5.1	Pojedinačno i grupno rješavanje problema	175
Tablica 5.2	Hipotetičke mogućnosti postizanja grupnog rješenja kod različitih pravila odlučivanja	197
Tablica 5.3	Efekti zajedničkih i nezajedničkih informacija na grupnu odluku	209
Tablica 6.1	Crnačka militantnost i relativna deprivacija	235
Tablica 6.2	Kolektivna i egoistična deprivacija i predrasude	237
Tablica 7.1	Situacijski efekti na percepciju grupe kao entiteta	271
Tablica 7.2	Aktivacija kategorija pod utjecajem različitih ciljeva procesiranja	277
Tablica 7.3	Dva primjera matrica iz eksperimenta s minimalnom grupom	282
Tablica 7.4	Stereotipi kao iluzorne korelacije: prosječne procjene čestine stereotipnih i neutralnih osobina povezanih s različitim profesionalnim skupinama u zadatku dosjećanja	299
Tablica 8.1	Objašnjenje nesimetričnosti međugrupne diskriminacije kod pozitivnih i negativnih ishoda u terminima socijalne identifikacije	315
Tablica 8.2	Matrica koja je korištena u određivanju međugrupne diferencijacije pri uspoređivanju nadnica	316
Tablica 8.3	Pristranost prema vlastitoj grupi u međugrupnom opažanju nizozemskih bolničara	317